

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי א' סיון תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות פה | דף הכולל: כתובות כג.
דף היומי בהלכה: מסעיף ג' עד תחילת סימן ל"א.
מוסר: חפץ חיים - כלל ז' אות ב' עד אות ג'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבטחון פרק ד' ויש שימצא בכלל מבקשי הממון' עד 'אבל עניני אויביו'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

חדש ב'דרשו! מענה לשאלות ב'דף היומי בהלכה' גם באמצעות הדואר האלקטרוני | יקרה היא מפנינים – סיפור מרעיש מכלי ראשון | איך מקיימים את סגולת הגר"ח פלאג'י זי"ע בערב שבועות שחל בשבת? | מדוע בוורמיזא לא אמרו 'אקדמותי'? | 2413

חדשות דרשו

חידוש מרענן מבית 'דרשו' לרגל תחילת לימוד הלכות תפילין במסגרת 'הדף היומי בהלכה' - מענה לשאלות הלומדים גם באמצעות הדואר האלקטרוני

Nali Shohat/Flash90

ניתן להפנות שאלות על סימן לב לכתובת daf5609000@gmail.com והרבנים המשיבים ישתדלו לענות בהקדם לכל פונה

כפי שזה נראה. אורך הסימן מאיים מעט, וריבוי המושגים החדשים מרתיע; אבל בפועל, רק ששה סעיפים מתוך חמישים ושנים - מורכבים מעט ואינם קלים להבנה. וגם בסעיפים אלו, עמל רבינו המשנה ברורה לפרש את הכללים ואת הפרטים, ולהבהיר את השיטות וחילוקי הדינים.

בנוסף, ב'ביאורים ומוספים' שבמהדורת דרשו, כדרכם לכל אורך המשנה ברורה - העניקו ללומדים מבואות בהירים ומתומצתים, וביאורי מושגים, המסייעים ללומד 'להחליק' אל תוך הנושא, ולהבין היטב אף את דיבורי ה'ביאור הלכה' הארוכים. ומכאן לחידוש המרענן מבית 'דרשו' שנוצר במיוחד לקראת לימוד הלכות תפילין:

כחלק מהאוזן הקשבת שמפנה הנהלת 'דרשו' לרחשי לב הלומדים, ולנוכח הפניות שהגיעו בנושא והדגישו את הצורך, פתחה הנהלת 'דרשו' אופציה מיוחדת לשליחת שאלות בדף היומי בהלכה באמצעות המייל, בכתובת daf5609000@gmail.com, כאשר השואלים יקבלו מענה מפורט בכתב שיסייע להם להבין את אשר התקשו להבין בכוחות עצמם.

רבבות לומדי 'הדף היומי בהלכה' משקיעים בימים אלו את ראשם ורובם בלימוד הלכות תפילין.

בלימוד סימן לב, הלומד מפנים את ה'תוכן' של התפילין אותן הוא מניח מדי יום. מה הן הפרשיות? ממה הן עשויות ומה בדיוק כתוב בהן? ממה עשויים הבתים וכיצד מייצרים אותם? ועוד ועוד. לעומת הסימנים שנלמדו עד כה, סימן לב נחשב לסימן עם מושגים שפחות מוכרים ללומדים, ובשל כך, חלק מהלומדים החדשים מדווחים על תחושת חשש ואי ודאות.

"אני בטוח שעם עזרה קלה במושגים השונים אצליח להחזיק מעמד עד סוף הלכות תפילין", כתב לנו אחד הלומדים, "הלימוד הנפלא הזה בחודשים האחרונים ממש מחיה אותי ומעניק לי טעם אחר בכל סדר היום שלי".

מגיד שיעור ותיק ב'דף היומי בהלכה', עוד ממחזור הלימוד הראשון, מספר כי הוא כבר זיהה את החששות מראש, ודאג להרגיע את שומעי לקחו ולהעניק להם רקע והכנה, כך שלימוד הלכות תפילין עבר בשלום וללא אבדות לכוחותינו... הוא אומר לנו כי הסביר ללומדים שהסימן אינו כל כך מורכב

הצפויים.

נדגיש, כי הרבנים המשיבים על השאלות ערוכים ומזומנים להשיב לא רק על שאלות ב'מחבר' וב'משנה ברורה', אלא גם ב'ביאור הלכה', ב'שער הציון' וכן ב'ביאורים ומוספים' מבית 'דרשו'.

ב'דרשו' מודעים לכך שמספר הפניות צפוי להיות גבוה מאוד, לנוכח העובדה שרבבות יהודים בכל רחבי הארץ והעולם לומדים 'דף היומי בהלכה' דבר יום ביומו, ובהתאם לכך יתוגבר המענה בכתובת האמורה, אבל עם זאת, הפונים מתבקשים להתאזר בסבלנות, כי חלק מהפניות ייענו באיחור בגלל העומסים

ענייני דיומא - חג השבועות

האם מותר לעמוד בשעת קריאת 'עשרת הדברות'?

שהורה כי בזמננו אין צורך להמנע מהעמידה, כיון שהכל יודעים שאינה אלא כזכר למעמד הר סיני, ומה גם שנוהגים לומר גם פסוקים רבים אחרים בעמידה, בזמנים שונים. אולם יש שהורה כי אף בזמננו יש לנהוג כדעת הרמב"ם, ואף המתפלל במקום בו נוהגים לעמוד אינו רשאי להעמד בעת קריאת הדברות.

[ביאורים ומוספים דרשו תצד, 11]

ישנו מנהג עתיק יומין לעמוד בשעת קריאת 'עשרת הדברות' בציבור, כזכר לעמידת בני ישראל בשעת קבלת הדברות בהר סיני, כפי שנאמר: "ויתצבו בתחתית ההר". הרמב"ם נשאל האם מנהג זה ראוי, והשיב בשלילה, מטעם שהמון העם עלול לטעות ולחשוב שיש יתרון לפסוקי הדברות על יתר פסוקי התורה, ומחשבה זו היא קלקול האמונה בתורה. מאידך, כמה מהאחרונים ציינו מנהג זה כדבר ראוי. ויש

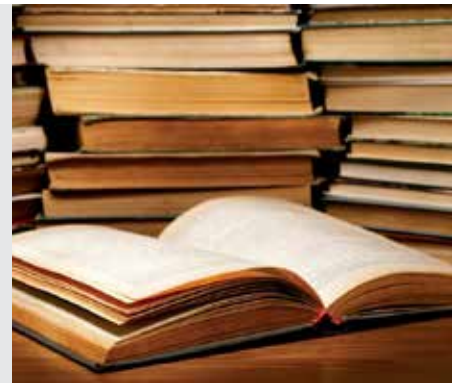
הדדע הדדע הדדע

מענה לשאלות ב'דף היומי בהלכה' גם באמצעות הדואר האלקטרוני

ניתן להפנות לשאלות בסימן 'לב'
לכתובת daf5609000@gmail.com
והרבנים המשיבים ישתדלו לענות בהקדם לכל פונה

הרב ברכין סיפור נרעש את הסיפור להרב אהרן קטנוב, ראש ישיבת 'שיח התלמוד', הישיבה שבה הרב נעים שימש כמנהל במשך כל חייו עד לפטירתו. הרב קטנוב הקשיב לדברים והחוויר...

יקרה היא מפנינים - סיפור מרעיש מכלי ראשון

ממני שאעביר בקשה ממנו לחברי השיעור, שילמדו מסכת שבת". היא הודתה לו, וסגרה את הדלת נרעשת, אינה מאמינה למשמע אוזניה. ביום רביעי הקודם, היא אפתה עוגות וקנתה שתיה, כי מייסד השיעור הרב ברכין אמר לה שהם הולכים לסיים מסכת שלמה. בשיעור הזה כבר סיימו כמה מסכתות, ובכל פעם זו היתה סיבה למסיבה, שבוע שעבר היא זכתה לשמוע את הסיום, אפילו שאלה איזו מסכת ילמדו אחר כך, הרב יוסף ברכין השיב לה: "מסכת פסחים, אנחנו שלושים יום לפני חג הפסח". היא הכירה את בעלה היטב, ידעה שהוא רווח נחת בשמים, אבל דבריו של הרב מ' שהעביר את בקשתו של בעלה המנוח גרמו לה לתדהמה עצומה, לרגע היא לא תארה לעצמה עד כמה יהיה מעורב בבחירת מסכתות.

חצי שעה אחר כך, הגיע הרב יוסף ברכין, לבית האלמנה, שמע את הסיפור ונרעש. "בוודאי שנעשה כרצונו של הרב עמרם", הוא אמר בהתרגשות. הרב ברכין סיפור נרעש את הסיפור להרב אהרן קטנוב, ראש ישיבת 'שיח התלמוד', הישיבה שבה הרב נעים היה מנהל במשך כל חייו עד לפטירתו. הרב קטנוב הקשיב לדברים והחוויר... "האם הרב מרגיש טוב?" נבהל הרב ברכין. "כן", השיב לו ראש הישיבה, "אני רק מתקשה להאמין למשמע אוזני, שכן גם אלינו הגיע ר' עמרם עם בקשה דומה". "אליכם?" הרב ברכין לא הצליח להבין.

"למשגיח של הישיבה שלנו, הרב תומר קריספין. הוא ביקש ממנו שילמדו משניות וזה יהיה לעילוי נשמתו, הרב קריספין הסכים כמובן לבקשה, אולם התלבט באיזו מסכת כדאי לבחור, ר' עמרם לא הניח לו להרהר זמן רב מדי, ואמר לו מיד: 'מסכת שבת'. בעוד הרב קריספין מתלבט האם החלום אמיתי, המשיך ר' עמרם ואמר: 'עם הגהות של נר מצוה תורה אור'. הרב קריספין התעשת לרגע, ובחלומו הוא השיב: 'אבל אין לנו מסכת עם נר מצוה ותורה אור', ר' עמרם השיב לו: 'תחפש ותמצא...' הוא התעורר נרעש מהחלום, ואכן חיפש ומצא בדיוק את המסכת וההגהות. את הסיפור שמעתי מכלי ראשון. אני מכיר היטב את הדמויות הפועלות, המתגוררות באלעד. ואכן, מרעיש, מחזק ומרגש לראות עד כמה יקרה היא מפנינים, התורה. איך שום דבר בעולם לא ישווה לה ועד כמה היא יכולה להיטיב עם אנשים בעולם הזה ובעולם הבא.

(מהספר החדש מאה ושתיים סיפורים - חלק ב', מאת ר' צבי נקר; הובא בגיליון קבלת שבת)

על דלת הבית של משפחת נעים נשמעה נקישה. האמא הפסיקה באמצע ניקוי הארון, עוד חודש יחול חג הפסח, היא רוצה להתחיל להתכונן כבר לקראת החג הזה. לרגע הרגישה צביטה, פסח בלי עמרם ז"ל, איך החג יראה? והילדים הרכים שלהם, איך הם יסתדרו בלי אבא?

הנקישה נשמעה שוב. היא התנערה מהרהוריה, היא העיפה מבט בשעון, השעה שמונה וחצי, השיעור השבועי צריך להתחיל רק בעוד חצי שעה, יכול להיות שמישהו הקדים להגיע? נראה לה קצת מוזר... אולם הדפיקות חזרו ונשנו, והיא פתחה את הדלת. פתח עמד הרב מ', השכן מהקומה התחתונה. הוא הביט בדלת בחוסר נעימות. היה נראה שהוא מתלבט לרגע מה לומר, רק אחרי דקה ארוכה פנה אליה ואמר: "סליחה על השאלה, כבר אסביר את עצמי, יכול להיות שמתקיים כאן פעם בשבוע שיעור במשניות?" הוא נשמע מהסס.

"כן", היא השיבה, "שבוע אחרי פטירתו של בעלי ז"ל, התקשר אלי הרב יוסף ברכין והציע לי לפתוח בבית שיעור משניות, שיהיה לעילוי נשמתו". היא שותקת רגע, לא מספרת איך הגיעה ההצעה כמים קרים על נפש עיפה, איך זירזפה ההצעה שלו בתוך ליבה היבש כחרס, העיף מתקוות שווא, ושתלה בה ניצנים חדשים וזעירים של אור, איך חשבה כבר שבבית שלהם לא ישמעו כבר קול תורה, ופתאום הגיע הרב ברכין עם ההצעה הנאצלת שלו. ואיך מאז, בכל שבוע, היא מסדרת את הבית, מכינה כיבוד קל, ואז עומדת במטבח, מכינה אוכל לילדים שלה, מאזינה לקול הלימוד הנעים שסוחף אותה למחוזות אחרים, מקשיבה לקולם של לומדי התורה ומחייכת לעצמה, ברור לה שגם עמרם בעלה, רווח נחת גדולה בשמים.

הרב מ' עמד בדלת, נבוך עדיין, מבחין ברגישות באלמנה השקועה בהרהוריה ולא רוצה להפריע לה, רק אחרי שהתנערה מהרהוריה הוא המשיך: "תקשיבי, הרב עמרם, בעלך ז"ל, התגלה אליי בחלום, הוא נראה זוהר ומאיר, סיפר לי שבבית שלכם מתקיים מידי שבוע שיעור של משניות לעילוי נשמתו, הוא אמר לי שאין לי מושג איזו טובה גדולה זו עבורו בשמים, ואיזו נחת רוח עושה לו השיעור הזה".

היא הרגישה שנשימתה עוד רגע נעתקת. מאז שנפתח השיעור הראשון בביתם, היא הרגישה שבעלה שמח... והנה, עכשיו היא זכתה לקבל לכך אישור. אבל הרב מ' עדיין לא סיים: "הוא ביקש

"הבחנתי בדבר מעניין. אם פעם הייתי מסתובב בבתי כנסת, כוללים, בתי מדרש, וגם במשרדים וכדו' שבהם נערכו שיעורי 'הדף היומי בהלכה', כיום הסיורים שלי כוללים תמהיל שונה לחלוטין..."

הצצה קטנה לפעילותו של הרב שלום יכנס, הממונה על שיעורי 'הדף היומי בהלכה' בירושלים

הרב יהושע לייבזון

מהפכת 'הדף היומי בהלכה', עשתה באחרונה את אחד הזינוקים הגדולים שלה, מאז הקמתה של התוכנית המיוחדת של 'דרשו'.

כשנלמד המחזור הראשון, התבצע השלב הראשון של המהפכה. המושג 'דף היומי בהלכה' החל להפוך למושג מוכר. לא רבים למדו, לא רבים נבחנו, אבל כולם התחילו להכיר את הנושא. הוקמו עשרות שיעורים, בהמשך כמה עשרות נוספים, וכך למדו אלפי יהודים 'דף היומי בהלכה' מדי יום.

כשהתחיל מחזור הלימוד השני, הלימוד הפך לנחלת הכלל. המונים הצטרפו, שיעורים נפתחו בכל בית כנסת, רבים משיעורי 'הדף היומי' על הש"ס הבבלי הורחבו בעשר דקות נוספות כדי להוסיף גם לימוד של 'הדף היומי בהלכה'.

אבל מחזור הלימוד השלישי הביא את המהפכה העצומה הזאת לגבהים ולשיאים חדשים, ועל כך מספר לנו בהתרגשות גדולה, הרב שלום יכנס, הממונה על שיעורי 'הדף היומי בהלכה' בירושלים.

"התחלתי להסתובב בשיעורי 'דף היומי בהלכה', כחלק מהפעילות שלי ב'דרשו', לבדוק כמה משתתפים יש בשיעורים השונים, לראות אם המגיד שיעור מסתדר או שהוא צריך עזרה, לבחון איך אפשר לעזור כדי לקדם את השיעורים ולהגדיל את מספר המשתתפים ועוד.

"פתאום שמת' לב לדבר מאוד מעניין. אם פעם הייתי מסתובב בבתי כנסת, כוללים, בתי מדרש וגם במקומות עבודה שונים, בנייני משרדים וכדו', שבהם נערכו שיעורי 'הדף היומי בהלכה',

כיום הסיורים שלי כוללים תמהיל שונה לחלוטין.

"אני עובר משיבה לשיבה, מתלמוד תורה לתלמוד תורה, וגם מבית כנסת לבית כנסת. השיעורים 'רגילים' לא נעצרו, הם לא פחתו, מספרם הולך וגדל ב"ה, אבל לצדם נוספו גם שיעורים שנערכים בתוך הישיבות הקדושות.

"ואני לא מדבר רק על שיעורים שנערכים בשעות 'בין הסדרים' על ידי אחד הבחורים", מוסיף הרב יכנס. "את זה היה לנו גם קודם. אני מדבר על שיעורים שמתקיימים כחלק מסדרי הישיבה, ושנמסרים על ידי רבני הישיבות, הן בישיבות קטנות והן בישיבות גדולות, ואפילו בתלמודי תורה.

"אני בא עכשיו מביקור בתלמוד תורה 'חכמת שלמה', איך שהגעתי לשם בא מולי המפקח, ומראה לי בגאווה בלתי מוסתרת, שבבית המדרש של תלמוד התורה יושבים 70 ילדים (!) ומקשיבים לשיעור בדף היומי בהלכה, מדובר בתלמידי כיתות ז' וכיתות ח'. הייתי מקודם גם בישיבת 'משכן ישראל' בגבעת שאול, אתמול הייתי בישיבה קטנה של טשכנוב, בישיבת 'אמרי משה', בכל הישיבות יש שיעורים מסודרים, יש מבחנים של 'דרשו' שנערכים בתוף הישיבה ועל ידי הנהלת הישיבה.

"זה דבר עצום! זה מראה שהנושא הזה של לימוד הלכה לא רק שהפך לנחלת הכלל, אלא שהוא נכנס גם לסדר היום הקבוע של המוני בחורים וילדים, מה שאומר שגם כשיזקינו בעזרת ה', הם ימשיכו לדבוק בחינוך שקיבלו, שלימוד 'משנה ברורה', זה לא 'מותרות רוחניים' חלילה, אלא צורך בסיסי קיומי של נשמת ישראל. יהודי לא יכול להיות יהודי אם הוא לא לומד 'דף היומי בהלכה'.

האזינו לתוכנית 'הפותח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

מרן הסטייפלער שמח מאוד לקראת הגרמ"מ שולזינגר ואיחל לו ברכות לרוב, ולאחר מכן הוסיף: "אולי זו הזדמנות טובה לדבר עמך אודות ענין מסוים שרציתי לשוחח אתך..."

עד היכן מגיעה מדת הענווה!

ברכת מזל טוב. הרב שמח מאוד לקראתו ואיחל לו ברכות לרוב, ולאחר מכן הוסיף:

"אולי זו הזדמנות טובה לדבר עמך אודות ענין מסוים שרציתי לשוחח אתך, הנה ברצוני לבקש ממך מחילה על כך שכשבת הנה עם בנך חתן החלאקה לא הסכמתי מיד לגזוז את שערות ראשו... התבוננתי שוב בדבר" - הוסיף מרן הסטייפלער ואמר - "הגעתי למסקנא שהיה זה 'עקשנות ורשעות!!!' אדם גדול ענק שבענקים, לא התבייש לחזור בו ולומר טעיתי! לחפש את הבן אדם ולבקש מחילה מלפניו, עד כדי התבטאות קשה שכזו על עצמו, שהיה זה "עקשנות ורשעות"... שומו שמים! עד היכן מגיעה מדרגת הענווה!

(טיב הקהילה)

סיפר הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א: סיפר הגאון רבי משה מרדכי שולזינגר זצ"ל, שנכנס פעם אל מרן הסטייפלער זצוק"ל בעל "קהלות יעקב" עם בנו היניק בן השלוש 'חתן החלאקה', ובקש מן הצדיק לגזוז מעט משערות ראשו, כמנהג ישראל קודש לבקש מן הצדיקים להתקין את ה'פאות' הקדושות לראש התינוק. אמר לו הסטייפלער בשנינותו וחריפותו המפורסמת כנגד כל דבר שגרגר ריח של כבוד נודף ממנו: "איך בין נישט קיין שערער!" [אינני ספר...], ורק לאחר הפצרות מרובות נאות להסיר ממנו שתי שערות. כעבור תקופה נולד לו לרבי משה מרדכי ילד נוסף, והוא נכנס בשמחה לבשר לסטייפלער את הבשורה הטובה, ולקבל ממנו

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

הסיפור היומי

שאלתי אותו: הרי יש עוד 40 דקות עד הנסיעה, מדוע אתה מפעיל את המזגן כבר עכשיו? "אתה צודק", הוא השיב, "אבל מילא, שישאר כך". תשובתו נשמעה תמוהה, אבל עשר דקות לאחר מכן כבר הבנתי הכל...

היטב את הרכב? והוא השיב: "אתה צודק, אך מאחר וכבר התנעת את הרכב אז שישאר דולק". אמנם תשובתו הייתה נשמעת תמוהה, אבל עשר דקות אחרי כן הייתי עד לשיחה של יהודי צדיק מגדולי הדור המתגורר בבניין הצמוד, עם ידידי הנ"ל, המסיע אותו מדי פעם למחוזות חפצו. הוא שאל אותי האם יש לו פנאי כמה דקות להסיע אותו לשיבה, בנמקו שהחום הכבד מעיק עליו מאוד. חברי שמח מאוד, שהרי מדובר בכמה דקות ממש, וזכות גדולה... עכשיו הבנו שנינו, אני וידידי, מדוע הקדים להתניע את רכבו מוקדם שלא כהרגלו - הכל היה בשביל אותו צדיק שיכנס לרכב ממוזג עד לשיבה...

(מכתבו של בעל המעשה, פורסם בטיב הקהילה)

ידוע מהספרים הקדושים, שלפעמים ישנה חומה עתיקה בת כמה מאות שנים שפתאום קורסת, והסיבה לקריסתה היא, שכל החומה נבנתה רק כדי שעוד כמה מאות שנים יעבור צדיק ביום חם ויהנה מהצל של אותה חומה, וברגע שהסתיימה המטרה שלשמה נועדה החומה, היא קורסת... מעין זה ראיתי אצל ידידי בעבודה, שיצא לחצר והתניע את רכבו, ולשאלתי מה הוא עושה השיב כי הוא חפץ שרכבו יתקרר מבפנים על ידי מערכת מיזוג האויר וכך יהיה לו נעים ברגע שיתחיל את נסיעתו. שאלתי אותו: האם לעשות זאת ארבעים דקות לפני הנסיעה זה לא מוגזם? הרי גם עשר דקות מספיקות בהחלט כדי לצנן

"יש סיפורים על אנשים שלמדו ולמדו עד אפיסת כוחות ממש ולא יכלו להתנתק מהלימוד. מדוע? משום שהיה להם כה מתוק..."

"והערב נא..." • הדרכה והכוונה מעשית מפיהם של מאורי הדור

כי בהיותו צעיר בשנים למד עם בחור צעיר לחזקו. כחלק מהחיזוק, נכנס עימו למרנא החזון איש זיע"א ושטח בפניו את חוסר הטעם בלימוד של הבחור הצעיר. מעניין אותו יותר משחקים, טבלאות ודברים בטלים. אמר החזון איש, שילמד וילמד עוד ועוד, עד שיקבל את הטעם המתוק של "והערב נא"!

להבין את החשיבות שבתורה

הגאון הגדול רבי משה הלל הירש שליט"א: "כדי להגיע למתיקות התורה יש להבין את החשיבות שבתורה. השאיפה בתורה באה על ידי שמבין את חשיבות התורה הקדושה. אם אדם יודע שהוא עושה דבר כה חשוב יגיעת התורה עצמה תהנה אותו." (ועידת "אחינו" לקירוב רחוקים, מלון רמדה ירושלים אדר ב תשע"ד)

הסגולה הטובה ביותר להצלחה

מִן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל: "הסגולה הטובה ביותר להצלחה היא ההתמדה והלימוד ברציפות. לערנן און לערנן" (ללמוד וללמוד). (בשיחה במעונו, לרבני ישיבת "נרו יזרח" סיון תשע"ה)

החדרת מתיקות התורה לתלמידים

הגאון הגדול רבי משה הלל הירש שליט"א: איך מנחילים לבחורים את מתיקות התורה? - "הדבר העיקרי הוא דוגמא אישית, שיראו על הרב והמחנך את מתיקות התורה. לבד מכך צריך לדעת להחזיר בהם יראת שמים ומידות טובות. שכן התורה היא רוחנית, ואינה יכולה להיות בגוף שהוא מאוד לא רוחני. אם לאדם יהיו מידות טובות ויראת שמים תהיה לו סיעתא דשמיא ללמוד תורה כראוי.

(ועידת "אחינו" לקירוב רחוקים מלון רמדה ירושלים אדר ב תשע"ד)
(קטעים מתוך 'סברי מרנן' בעריכת יחיאל סבר)

"על ידי שלומדים כל הזמן עוד ועוד"

במענה לשאלה כיצד מחזירים ערבות ומתיקות התורה בתלמידים, השיב מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל: "על ידי שמרבים בלימוד התורה עוד ועוד זוכים למתיקות התורה. העצה להגיע למתיקות התורה היא רק על ידי שלומדים כל הזמן עוד ועוד." והוסיף מרן ראש הישיבה, כי זהו גם ההבדל בין אדם לבהמה. לאדם יש את היכולת להגיע למתיקות התורה, יש דברים מתוקים רק לאדם. בהמה לדוגמא, אוהבת רק דברים חיים, בשר חי, להבדיל מהאדם. כך לאדם יש דברים שהם יכולים להיות ערבים ומתוקים רק בשבילו, וזה על ידי עוד ועוד לימוד התורה הקדושה, וכך זוכים למתיקות התורה. (לקראת ועידת 'אחינו' לקירוב רחוקים אדר ב' תשע"ד)

התורה היא מתוקה, צריך רק לפתוח את הספר וללמוד...

מִן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצ"ל, בהתייחסו ל"מתיקות התורה", אמר כי "התורה היא מתוקה, צריך לפתוח את הספר ולהתחיל ללמוד ואז מרגישים את המתיקות..." (כנ"ל)

לכוון ב'והערב נא' לזכות למתיקות התורה

מִן הגאון רבי גרשון אדלשטיין שליט"א: "יש להתפלל ולכוון ב'והערב נא' לזכות למתיקות התורה." עוד הוסיף, כי מוכח שהתורה היא מתוקה. יש סיפורים על אנשים שלמדו ולמדו עד אפיסת כוחות ממש ולא יכלו להתנתק מהלימוד. מדוע? משום שהיה להם כה מתוק ועניין אותם הלימוד עד כדי כך שלא יכלו להתנתק מהלימוד והביא אותם עד לאפיסת כוחות ממש.

"ללמוד וללמוד עד שיקבל הטעם המתוק של 'והערב נא'"
הגאון הגדול רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל, סיפר לכותב השורות,

מבצע ענק לתקופה מוגבלת

כרך א' משנ"ב מהדורת 'דרשו' עכשיו ב- 25 שקלים בלבד!

לרכישה 02-560-9000

לפתע אירע דבר מעניין: הרבנית, שישבה על כסא בצידי החדר ונמנמה, פתחה לפתע את עיניה בסערה ופנתה לילדיה: "דרך ארץ, ילדים, אולי נצא מהחדר? סבא נכנס, סבא נמצא כאן!"

"ראיתי את אבא נכנס לחדר, הולך עם מקלו, ממש כמו בחייו" - אמרה בתו של הסטייפלער זי"ע

הסטייפלער זצוק"ל.

חלפה שניה, והיא הסבירה את האמירה הספונטאנית שלה כמתנצלת: "כאשר נמנמתי ראיתי את אבא נכנס לחדר, סבא פוסע פנימה כאילו חי ממש, הולך עם מקלו כמו שהיה אז, ואני לא יודעת מדוע".

זו הפעם היחידה שמישהו מבני המשפחה שמע ממנה מילים מהסגנון הזה בכלל על אביה, כי ראיות או חלומות לא היו מנת חלקה מעולם, והיא כידוע היתה אשה גדולה מאד. ואוי, אז באותם רגעים החלה שעת הפטירה של אותו קדוש וצדיק יסוד עולם רבי שלמה זצ"ל.

(מכתב שפורסם ביתד נאמן נשא תשע"ד)

היום, ראש חודש סיון, הוא יום השנה לפטירתה של הרבנית הצדקנית מרת א' ברמן ע"ה בתו של מרן הסטייפלער זצ"ל. כ'אח מטפל' זכיתי לעמוד ליד מיטתו של בעלה הגאון הגדול רבי שלמה ברמן זצוק"ל בשעות האחרונות לפני הסתלקותו, ונר אלוקים טרם יכבה. הרגעים המיוחדים הללו עברו עלי בהתעוררות רבה לא ידענו כי אנחנו כבר ממש בשעה האחרונה, אבל לפתע קרה דבר מעניין:

הרבנית אשת חבר שישבה על כסא בצידי החדר ונמנמה, לפתע פתחה עיניה בסערה ופנתה לילדיה: "דרך ארץ, ילדים, אולי נצא מהחדר? סבא נכנס, סבא נמצא כאן" - היינו אביה, מרן

למה 'מבקשים רשות' לפני הקריאה בתורה בחג השבועות?

5 דברים שאולי לא ידעת על פיוט האקדמות

גרסה זו הזקן מעשרת השבטים הוא שכתב את פיוט האקדמות. לפי גרסה אחרת, המעשה התרחש בשנת ד'קכ"א, והפיוט חובר על ידי רבי מאיר עצמו בעת שליווה את היהודי מעשרת השבטים לקראת יציאתו, כיוון שידע שלא יוכל לשוב יחד עמו לאשכנז.

3. מהיכן המנגינה של ה'אקדמות'?

מקורה של המנגינה העתיקה בה אומרים את האקדמות, אינו ידוע. בקהילות של יוצאי יהדות רוסיה מושרת המנגינה גם בברכת הקידוש בשלוש רגלים, ובשמחת תורה בעת עלייתו לתורה של 'חתן התורה'.

4. היכן לא אומרים 'אקדמות'?

דווקא בקהילת וורמייזא עצמה, עיר מגוריו של מחבר הפיוט, לא נהגו לקרוא אקדמות, וזאת בשל מסורת המקובלת בידם על שליח ציבור שפעם אחת השתפך בקול נעים בעת הקריאה עד שיצאה נשמתו.

1. מהו פיוט ה'אקדמות'?

בעבר נהגו לתרגם את קריאת התורה לארמית עבור פשוטי העם, וקודם לכן היה המתרגם אומר פיוט שהיווה כעין 'בקשת רשות' טרם שהוא מתחיל בתרגומו. גם לאחר שפסק המנהג לתרגם, הוא נותר בקהילות אשכנז וצרפת פעמיים בשנה, בשביעי של פסח ובשבועות. וזהו גם פיוט האקדמות, שבו מבקש המתרגם 'רשות' מהקהל לפתוח בדברים.

2. מי כתב את ה'אקדמות'?

ישנן כמה גרסאות על נסיבות חיבור האקדמות: לאחת הגרסאות היה זה בשנת ד'ע"א באחת מארצות אשכנז, כשאחד הכמרים היה הורג בכישופיו יהודים רבים, ונתגלה לחכמים בחלום כי יהודי מעשרת השבטים ששוהה מעבר לנהר הסמבטיון, ביכולתו להילחם בכומר. רבי מאיר בר רבי יצחק נשלח לקרוא ליהודי זה, שאכן ניצח את הכומר. היה זה בערב חג השבועות, ולפי

פוסקים שסברו שהדבר מהווה הפסק בין ברכות התורה לקריאת התורה. היום נהוג שהעולה הראשון מברך רק אחרי אמירת הפיוט.

בעבר נהגו לומר את האקדמות לאחר קריאת הפסוק הראשון בתורה, אולם בהמשך התעורר פולמוס סביב כך, והיו

השו"ת היומי

קיום סגולת הגר"ח פלאג'י זי"ע בערב חג השבועות שחל בשבת

מושולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

ויפה אמר ידידי הר"ר יצחק אליעזר שוב שליט"א, שעיקר מעלת הסגולה היא לתמוך בתלמידי חכמים שיהיה להם צרכי יום מתן תורה בהרחבה, א"כ ודאי ערב שבת הוא זמנם שאז יוכלו לקנות צרכי החג בהרחבה. ויפה עשו קופות הצדקה שמשמיעים על השקלים מתחילת השבוע פרשת נשא ע"מ לספק צרכי תלמידי חכמים בעתם, וכל המקדים לדבר מצוה מקדימים לו ישועות והצלחות מן השמים.

ואספר מעשה ממקור ראשון [השמות שמורים איתי] בשני גיסים שהיו דרים בעיר אחת ובעוד שהצעיר היו לו הרבה ילדים המבוגר עמד מלדת, והגיס הצעיר התפלל לישועת גיסו ועשה מעשה ותרם בערב שבועות 104 ₪ לישועת גיסו, ולשנה האחרת בלילה התקשר גיסו להודיע שנושע ונולד לו ילד במזל טוב, ומיד באותו לילה לפנות בוקר החזיר גם הוא טלפון לגיסו שנולד לו ג"כ ילד ונושעו שניהם בכפליים, וברוך אשר יקים את כל דברי התורה הזאת לעשות נחת רוח להשי"ת.

שאלה: כתב הגר"ח פלאג'י שבערב שבועות יפריש צ"א פרוטות כמנין הוי"ה ואדנות ויוסיף עליהם י"ג פרוטות להשלים לק"ד כמנין ב"פ השם הקדוש הוי"ה דב"ן, ויתנם לתלמיד חכם עני ועניו, והוא תיקון גדול לחטאים ומקרב הגאולה וסגולה לחשוכי בנים. והשאלה, בשנה זו שערב שבועות חל בשבת, האם מותר לתת מאה וארבעה שקלים בערב שבת על דעת שיחול הקנין בשבת.

תשובה: דעת הגרעק"א בתשובה (ח"א ס"י קנ"ט) שאסור להקנות ממון בערב שבת שיחול הקנין בשבת, שגם זה נכלל בכלל מקח וממכר, לכן אין להקנות מערב שבת שיחול בשבת.

אבל העיקר נראה דבשנה זו הזמן האמיתי של סגולת הגר"ח פלאג'י הוא בערב שבת, וכמו שמצינו לגבי איסור הקזת דם בערב חג השבועות, שכתב המהר"י ברונא שבשנה זו האיסור הוא בערב שבת, שיש חשש מהמזיקים של ערב שבועות, א"כ בודאי מדה טובה מרובה שברכת הסגולה של הצדקה בערב שבועות תוקדם לערב שבת.

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

כיצד שכנע הרה"צ ר' זאב אידלמן זצ"ל את השופט בבית המשפט?

יבמות דף פה

קנסו אותו

לעירייה כמה פעמים בבקשה לקבוע עמודי תאורה בגינה, אבל הטיפול בעניין נסחב.

הלך רבי זאב עם עוד מספר רבנים וניסרו בעצמם את כל הענפים משני עצים גדולים. לפתע הופיעה משטרה, כל הרבנים חמקו ברחו מהמקום, אך רבי זאב לא נרתע מליטול על עצמו את

באחד הגנים הציבוריים בבני ברק נשתלו עצים רבי פארות וסבוכי נוף. במקום לא היתה תאורה בלילות, וכאשר העצים גדלו יותר, הדבר משך יושבי קרנות להתאסף שם ולפגוע בטהרת האוירה המיוחדת לבני ברק, כך שנשקפה סכנה לעתיד אופי האיזור מההתאספות הקבועה שם. רבי זאב איידלמן זצ"ל פנה

סתם בכי, הבנתי כי הוא שרוי במצוקה של ממש. עליתי במדרגות והקשבתי לדלתות עד שהגעתי לאותה דירה, ניסיתי לדפוק, וכנראה שאמו יצאה לקניות והשאירתו לבדו ונעלה אחריה את הדלת. על פי הנסיבות היה נשמע שהוא בסכנה ממש, ובדיבורים מעבר לדלת לא יכולתי לפעול כלום, עד שלא היה מנוס מלטפס מבחוץ ולהכנס בצורה זו. ואכן הוצאתיו על כתפי מהחלון החוצה, ובזהירות ירדנו על גבי הצינורות למטה למעלה מכוחותי, וטיפלתי בו עד שנחלץ מהסכנה שהיה בה ושמרתי עליו עד שאמו חזרה לביתה", סיים רבי זאב את משלו.

השופט, לגמרי לא מבין, אמר לו: "מעשה טוב עשית, אולם מה לסיפור זה ולעניינו?"

ענה רבי זאב לשופט: "בכל מעשה שהוא, אם אתה מתחשב בראות עיניך בלבד הנך עלול להרשיע את האדם הזכאי, שבהתברר פרטים נוספים הקשורים לאותו מעשה מתהפכת ההבנה לגמרי ומתגלית חפותו וזכותו, ובעצם אותו מעשה חיובי הוא וראוי להערכה". ואז המשיך רבי זאב לתאר את ייחודה של בני ברק וגודל הסכנה הרוחנית ממקום התקבצות פוחזים וכו', ובגמר הודאתו במעשה הטיל עליו השופט לירה אחת קנס, ויהי לפלא.

(מתוך ספר: ר' ועלוול - דער איידלמן)

כל האחריות למעשה. תוך כדי ניסור, פנה אל הפקחים שקראו לו להפסיק, ואמר: "אדרבה, תעמידו אותי למשפט".

בעקבות הדבר שלחו לו הזמנה למשפט. דעת המבינים במהלכים אלו היתה שהוא יחוייב בדין, אך רבי זאב לא לקח לעצמו עורך דין. בעת המשפט, אחרי הקראת כתב האישום שאלו השופט: "מר אידלמן, אתה מודה או כופר?". ענה לו רבי זאב: "אפתח בסיפור...". הפסיק אותו השופט: "מר אידלמן, עכשיו לא הזמן לסיפורים. אתה מודה או כופר?"

רבי זאב אינו מתפעל מאדם, הוא כנטול הרגשות כלפי המקום שבו הוא נמצא, ובנימה החלטית לא מתנשאת הוא אומר לשופט: "אתה יכול לא לתת לי רשות דיבור, אבל אם אתה נותן לי לדבר - מה לומר זה אני אבחר". למרבה הפלא נעתר השופט לדבריו, ורבי זאב החל לספר את סיפורו:

"ראיתי פעם אדם שטיפס בזריזות על צינורות מים, הגיע לקומה שניה, פרץ את החלון והשתחל פנימה. מה לדעת כבוד השופט דינו של אותו אדם?". השופט ענה בפשטות ובתמיהה: "גנב הוא, צריך היית לקרוא למשטרה. אולם מה לסיפור זה ולעניינו?"

המשיך רבי זאב: "אני הגבר, אני הוא שטיפסתי פעם לקומה שניה, מכיון ששמעתי בדרך הילוכי קול תינוק בוכה, ולא היה זה

צוף התורה

מה צריך לעשות כהכנה לקבלת התורה? התשובה של הרבי מקאליב ארה"ב שליט"א

מתוך שיעור 'הדף היומי' מפי מגיד המישרים הג"ר אליעזר יוטקובסקי שליט"א

יבמות דף פה

בת ישראל מאורסת - ממלכת כהנים

אלה הדברים, לא פחות ולא יותר. רק זה תעשו! להיות שר. אבל מה זה שר? היה הרבי שואל. מה המשמעות של שר בימינו? שהוא מקבל תשלום כפול? או שיכול לגנוב יותר חלילה?

וביאר שהבסיס למתן תורה הוא, שאם אין לך ההבנה שיהודי זה לא 'סתם עוד אחד' משש מאות ריבוא, אלא יהודי זהו מי שמבין שהוא שר בישראל! שר הבריות כדוגמה, לא אמור ללכת לישון עד שאחרון החולים לא שוכב במסדרונות ביה"ח. שר האוצר, עד שכל הרעבים לא מסודרים אין לו מנוחה.

כל יהודי חייב להבין ולקחת אחריות וערבות על כל מה שקשור לעם ישראל. אין מקום לצמצום אצל עובד ד'. עובד ד' צריך להתפרס בלי גבול בידיעת התורה, שמירת המצוות הפצת תורה ועשיית חסד עד בלי די, ואז יש לו את הנתונים הנדרשים לגשת למתן תורה. אלה הדברים! לא פחות ולא יותר...

כידוע עם ישראל נמצא כעת בימי ספירת העומר, ימים המוגדרים כ'תקופת האירוסין' עד לחג השבועות שזהו חג המוגדר כנשואין של עם ישראל עם הקב"ה כביכול.

האדמור מקאליב ארה"ב, הידוע כאחד מגדולי מזכי הרבים בדורנו, ישלח לו הקב"ה רפואה שלימה בקרוב, היה נוסע במשך עשרות שנים מעיר לעיר וממדינה למדינה, וחיזק בתורה, בשמירת שבת, תפילין, ציצית ולימוד התורה.

בימים אלו של ערב חג השבועות היה רגיל לחזק ולומר: "עם ישראל, בערב מתן תורה הגדול שלחו את משה רבינו לשאול את ד' מה צריך להיות ההכנה למתן תורה, האם יש ללמוד 49 יום ברציפות? לטבול ש"י טבילות? אולי ללמוד כל התורה כולה? והקב"ה משיב: ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. אלה הדברים אותם תדבר אל בני ישראל!

אומר רש"י: ממלכת כהנים - שרים!

מדוע אנשים מרגישים הנאה גדולה מסיפור לשון הרע?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

שאינם נגרמים מחמת התאוה, אלא היא מחמת רוחניות הטומאה המלפפת את האדם להחטיאו.

והגר"י לוינשטיין (אור יחזקאל ימים נוראים שיחה א) ביאר שבאמת מצד הטבע אין הנאה כלל בסיפור לשון הרע, וכדברי חז"ל (תענית שם), אלא שעל ידי ההרגל בדברי לשון הרע, נעשה לו לעונג שאין לו שיעור, והאדם עצמו בהתרגלו בעוון זה, עושהו לעוון שיש בו הנאה גדולה.

והגר"ח פרידלנדר (שפתי חיים מידות ועבודת ה' ח"א עמ' כב) ביאר בשם הרב דסלר, שמעצם סיפור לשון הרע אין הנאה, אלא ההנאה היא מכך שחושב שאם יקטין את ערך חברו ויגלה את מומו, יגדיל בזה את ערך עצמו ויתכבד בקלון חברו, שהרי הוא נקי מכל אותם פגמים ומומים שסיפר על חברו, והנאה זו מושתת כולה על אשליה ודמיון שוא, שערכו האמיתי של האדם נמדד כפי שנראה הוא בעיני אחרים, אך אין בזה תועלת והנאה ממשיה, ולפיכך אמרו ש'אין יתרון לבעל הלשון'.

ביאור נוסף הביא בספר דרש דוד (תזריע עמוד ט), שהנאותו של המספר לשון הרע אינה נגרמת מרווח או כבוד שמתווסף למספר, אלא מחסרונו והשפלתו של השני ע"י הלשון הרע שאומר עליו, לפיכך אין זה נחשב כלל כהנאה, שכן אין זה הנאה חיובית אלא הנאה שמגיעה מהעדר הטוב של הזולת, וכעין הנאותו של הנחש שמכיש את האדם וכל הנאותו היא מחסרון המוכש, שע"ז אמרו לו החיות לנחש 'מה הנאה יש לך?' [וראה גם במהר"ל (נתיב הלשון פ"ג) שכיון שאין הנאה מלשון הרע, בהכרח שאינו עושה כן אלא מפני תשוקתו אל הרע].

בסעיף ו' מהפתיחה (לאווין) כותב החפץ חיים כי המספר והמקבל לשה"ר עובר גם בלא של 'לא תחללו את שם קדשי', משום שאין בעבירה זו תאוה והנאה גשמית שמחמתה התגבר יצרו עליו, ועל כן נחשב העוון הזה כמרד ופריקת עול מלכות שמים בעלמא.

בביאורים ומוספים מביאים, כי על דבריו אלו של הח"ח אמר החזו"א (הגרא"ל שטיינמן בשמו, אעלה בתמר עמ' לו) שכנראה שהח"ח לא טעם את ההנאה שיש בלשון הרע [והגרא"ל שטיינמן (שם) העיר, שבאמת המעיין בספרי הח"ח יראה שבפקחותו ידע היטב את כל האופנים והדרכים של היצר הרע שיש לו בלשון הרע. וראה גם מה שכתב בנו הג"ר לייב (קיצור תולדות הח"ח עמ' 14), שאביו הח"ח ידע את כל האופנים והערמומיות שיש בין מוציא דיבה, כתוצאה מהמחלוקת הגדולה שהיתה בצעירותו בעיר ראדין עם רב העיר, שהתקבץ אצלו אז חומר רב מהסכסוכים והמריבות שהיו אז. והוסיף שם, שלדעתו המחלוקת הזו היא שהעירה את רוחו לחבר את ספרו החפץ חיים, וראה להלן מה כוונת הח"ח שאין בזה הנאה].

ובטעם הדבר שבני אדם כן מרגישים הנאה גדולה מסיפור 'לשון הרע', כתב בשמירת הלשון (שער התבונה פרק יג) בשם הגר"א (משלי א, כג), שאף שאין הנאה גשמית לדבר דברים בטלים וליצנות, מכל מקום יש בזה הנאה יותר מכל העברות, כי בכל דבר שאדם עושה נותנים לו רוח ממרום שהיא כמעין הנובע, ורוח זו אינה שוקטת עד שיעשה עוד דברים כאלו, וככל שהעבירה גדולה יותר כך רוח הטומאה הבאה ממנה גדולה יותר. וכ"כ הגר"י סלנטר (אגרת המוסר) שלשון הרע הוא מסוג החטאים

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

לשמוע ולחשמוע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

מהו ההבדל בין הליכה לנסיעה לענין הנחת תפילין?

ואין לברך על הנחת התפילין לפני זמנה, אלא כשיגיע זמנה בבוקר - ימשמש בתפילין ויברך. ואם טעה וברך בלילה, לא יברך שנית בבוקר. והיתר זה של הנחת התפילין לפני זמנה, הוא רק כאשר הוא עושה דרכו ברגל, משום שבאופן זה אין חשש שיִרְדָּם; אך הנוסע באוטובוס, במטוס, וכיוצא בזה - קיים החשש שיִרְדָּם, ואינו רשאי להניח את התפילין לפני שיגיע הזמן הראוי לכך.

[ש"ע ל, ג, משנ"ב י-יד, וביה"ל ד"ה וכשיגיע, ושם, ד, ד"ה היה]

כפי שלמדנו, חכמינו ז"ל אסרו להניח תפילין בלילה ובתחילת היום, מחשש שיִרְדָּם עם התפילין, ויבואו לידי בזיון. והיוצא לדרך לפני זמן הנחת תפילין, ומסיבה כלשהי קשה עליו להניח בדרך - וכגון ששורר קור עז בחוץ, והסרת המעיל ושאר הבגדים החמים מעליו לצורך הנחת התפילין, תסב לו צער רב - רשאי להניח טרם צאתו לדרך, ואף אם יוצא לפני עלות השחר. אולם, אם מניח זמן רב לפני עלות השחר, יתכן שצריך לכסותו, כדי שלא יראוהו עם תפילין בלילה.

האם מותר לשהות בבית המדרש בלילה עם תפילין?

שתהיינה שמורות מאבידה, מגניבה, או מנזק - רשאי להותירן עליו עד שיגיע למקום הראוי לכך, למרות שהדבר נעשה בפני הרבים ההולכים בדרך, אך מוטל עליו לכסותו.

וכך הדין גם בנוגע למי שהתפילין היו מונחות על ראשו לפני שקיעת החמה של כניסת השבת - שאם אין לו מקום שמור להניחן, יותירן עליו, ואף רשאי ללכת עמהן ברשות הרבים, ואינו עובר בכך על איסור מלאכת 'הוצאה', כיון שהן נחשבות כבגד; אך עליו לכסותן.

[ש"ע ל, ד, משנ"ב טו-טז, וביה"ל ד"ה היה]

כפי שלמדנו, מי שהתפילין היו מונחות עליו לפני שקיעת החמה, רשאי להותירן עליו עד שִׁכְבו לישון בלילה, אך אינו רשאי לעשות כן בפני רבים. והיושב בבית המדרש, אשר הנמצאים בו יודעים שהניח את התפילין לפני שקיעת החמה - יש אומרים, שרשאי להותירן עליו למשך הלילה, כל עוד הוא שוהה בבית המדרש, למרות שעושה זאת בפני רבים; ויש חולקים.

וההולך בדרך כשתפיליו מונחות עליו, ושקעה החמה ויצאו הכוכבים, ואין לפניו מקום שבו יוכל להשאיר את התפילין באופן

האם ניתן להניח תפילין לאחר קבלת שבת?

כיון שלגביו 'נעשה' זמן זה פְּלִיָּה, על ידי קריאת שמע של ערבית ותפילת ערבית.

וכן בנוגע לקבלת שבת - הורו חכמי זמננו, שמי שלא הניח תפילין בערב שבת ונזכר בכך לאחר קבלת שבת, ולפני השקיעה, חייב להניחן, אך ללא ברכה. ומי שכבר הניח תפילין ביום זה, לא יניחן שוב לאחר שהציבור התפללו ערבית, או שקיבלו עליהם את השבת.

[ש"ע ל, ה, משנ"ב יז, שעה"צ יט, וביה"ל ד"ה ויש (וראה עוד שם); ביאורים ומוספים דרשו, 12 ו'14]

כפי שלמדנו, מי שלא הניח תפילין במשך היום, יניחן בבין השמשות, כיון שספק דאורייתא לחומרא, אך לא יברך עליהן. ואם אין ברשותו שעון ולוח זמנים, והוא מסופק אם עדיין יום, או שכבר שקעה החמה והגיע זמן בין השמשות - יש שנראה מדבריו, שרשאי לברך עליהן.

ומי שהתפלל ערבית מבעוד יום - כמנהג קהילות מסוימות, להתפלל ערבית מבעוד יום, לאחר 'פלג המנחה', ובפרט בימי הקיץ הארוכים - ונזכר שלא הניח תפילין ביום זה, עליו להניח תפילין, אבל לא יברך עליהן אף אם מניחן לפני שקיעת החמה,

* חכמינו ז"ל אסרו להניח תפילין בלילה, וכן בתחילת היום, מחשש שיִרְדָּם בעוד התפילין עליו, ויפּיח בשנתו, והרי זה בזיון לתפילין. ו'תחילת היום' לענין זה, היא - עד שיִשְׁרֹר הָאֹר במידה כזו שניתן להבחין בין צבעי התכלת והלבן. ובתרגום זמן זה למעשה רבו השיטות, והן נעות בין 6 דקות לאחר עלות השחר, ל־30 דקות לפני הנץ החמה.
* מי שהתפילין מונחות עליו בשעת שקיעת החמה, רשאי להותירן עליו אף לאחר צאת הכוכבים, עד שִׁכְבוּ לישון בלילה. אך אין לעשות כן בפני רבים, וכן אין להורות לאחרים לנהוג כך.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם לומדי התורה רשאים למעט באמירת תחינות ובקשות?

את כולן, וכלשון חז"ל: "אחד המרבה ואחד הממעט, ובלבד שיכוון לבו לשמים".

ואסור לעבור על שום הלכה כדי לומר אמירות אלו, וכגון, לבטל תפילה בציבור, או להפסיד זמני קריאת שמע ותפילה. וכמו כן, לומדי התורה רשאים למעט באמירות אלו, וטוב יותר שילמדו במקום לאומרן.
[שו"ע א, ד-ה, משנ"ב יב, וביה"ל ד"ה ופרשת]

בסידורים נדפסו תחינות ובקשות, ואמירות שונות, לפני תפילת שחרית ולאחריה; וכתבו הפוסקים, שטוב לומר מעט מהתחינות בכוונה, מאשר לומר את כולן ללא כוונה.

ועוד כתבו הפוסקים, שהמעט באמירות אלו מפני שאין לו פנאי, או בשל אונס אחר, או שהוא משער שאם ירבה בהן לא יוכל לכוון כראוי, הריהו נחשב לפני השי"ת כאדם שיש לו פנאי ואומר

הלוח היומי

א' בסיון | ביום זה בשנת ב' אלפים תמ"ט, באו בנ"י מרפידים למדבר/הר סיני כדי לקבל את התורה למרגלות ההר

ביום זה בשנת ב' אלפים תמ"ט, באו בנ"י מרפידים למדבר/הר סיני כדי לקבל את התורה למרגלות ההר. בפרעות מסעי הצלב בשנת ד' אלפים תתנ"ו, שבוע לאחר שהחלו הפרעות בקהילת וורמייזא בהרס, ביזה וחורבן בתי הכנסת וכו', החל הטבח הנורא ביהודי העיר הי"ד, ובמהלכו נהרגו עקה"ש ולא המירו דתם כ- 800 יהודי העיר הי"ד. (כמופיע בקינת "מי יתן ראשי מים").

יארציט:

- תק"ג: רבי מאיר ב"ר שמואל הלוי הורוביץ זצ"ל, אב"ד טיקטין.
- תרע"ג: רבי יוסף אהרן ב"ר אליעזר זאב ראבין זצ"ל, מבוטשעטש, (המכונה הבעש"ט הקטן), בעל יד יוסף.
- תרפ"ה: רבי אליעזר דוד ב"ר עמרם גרינוולד זצ"ל, רבם ור"י של קהילות צעהלים, וישווא וסאטמר, בעל קרן לדוד.
- תרפ"ה: רבי אברהם מנחם מנדל ב"ר מאיר שטיינברג זצ"ל, אב"ד ברודי, בעל מחזה אברהם ועוד.
- תרצ"ה: רבי שמשון ב"ר ישראל מנחם ברסקי זצ"ל, מחשובי המשפיעים בברסלב.
- תש"ז: רבי מרדכי ב"ר שלמה דב שפירא זצ"ל, אב"ד קאמינקא.
- תש"ח: רבי אליעזר ליפא ב"ר חיים יעקב ביק זצ"ל, אב"ד מאהליב ומעז'בוז'.
- תש"ס: רבי אהרן יחיאל ב"ר דוד לייפר זצ"ל, מנדבורנא-באניה-צפת.

מ"ה לעומר

איך מצליחים בלימוד?

בעיר בריסק היה פעם ילד עם כשרונות מיוחדים וסברות גאוניות, עד שכולם היו בטוחים שהוא יצא גדול בישראל. אמנם הג"ר חיים מבריסק לא התפעל ממנו כלל, ובאמת כעבור שנים נעשה 'עוזר לעגלון'... כששאלו את רבינו מהיכן הוא ידע, ענה להם: "התבוננתי בו בעת לימודו ונוכחתי לראות שהוא לומד ביבושת, בלי חיות ושמחה, וכשלומדים בצורה כזו לא יתכן להצליח!!!" (תורה דיליה ח"א עמ' קמא)

נשתדל לשמוח שמחה עצומה על הזכות הגדולה להיות מחוברים לתורה, ונלמד מתוך תחושת סיפוק והנאה

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il